

КОМПЛЕКС ТЕРАПЕВТИЧНИХ ЗАХОДІВ ЗА ГОСТРИХ ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТЕЛЯТ

Березовський А.В., доктор ветеринарних наук, професор

Фотіна Т.І., доктор ветеринарних наук, професор

Улько Л.Г., доктор ветеринарних наук, професор

Сумський національний аграрний університет

Вступ. Шлунково-кишкові хвороби новонародженого молодняка великої рогатої худоби становлять серйозну проблему промислового тваринництва практично у всіх країнах світу. Останні наукові розробки показують, що диспепсія новонароджених телят - захворювання поліетіологічної природи, тобто виникає тільки під дією сукупності несприятливих етіологічних агентів [1]. У патогенезі диспепсії одне з провідних місць належить інтоксикації організму речовинами ендогенної природи, тобто ендотоксикозу [2, 3]. Новонароджені телята є найбільш чутливими до розвитку інтоксикації, оскільки в перші дні їх життя частина крові від кишечника минаючи капілярну мережу печінки через відкритий венозний протік надходить безпосередньо в задню порожнисту вену, а з останньої у загальну кров'яне русло. Надмірне накопичення токсинів в організмі, а також нездатність фізіологічних систем детоксикації забезпечити їх ефективне виведення зумовлюють необхідність проведення інтенсивної детоксикаційної терапії з використанням специфічних засобів і методів детоксикації.

Мета нашої роботи – підвищення ефективності лікування телят за гострих шлунково-кишкових розладів шляхом введення в схему лікування препаратів детоксикаційної дії.

Матеріали і методи. Для вивчення ефективності детоксикаційної терапії у комплексі лікування телят було відібрано 20 телят з симптомами гострих шлунково-кишкових розладів. Тварин поділили на дві групи по 10 голів у кожній. Формування груп здійснювалося за принципом умовних аналогів. Дослідження проводились у відповідності з вимогами до

терапевтично-біологічного досліді по постановці контролю, підбору аналогів, дотримання однакових умов утримання в період дослідження.

Схема терапевтичних заходів у першій та другій групах тварин включала дієтотерапію, застосування антибіотику ТімТіл, внутрішньовенні інфузії 10% розчину кальцію хлориду в дозі 40 мл, 40% розчину глюкози - 30 мл і розчину натрію хлориду в кількості 150 - 200 мл щодня розрахунку на одну тварину. Тваринам другої групи додатково застосовували розчин препарату «ВетОкс -1000», який вводили інтраперитонеально в дозі 150 мл на тварину з 0,9% розчином натрію хлорид у співвідношенні 1:3.

Результати дослідження. Встановлено, що у телят, яких лікували з використанням розчину ветОксу-1000 симптоми діареї зникали на 2-3 добу лікування. Терміни одужання тварин у цій групі становили – $3,8 \pm 1,6$ днів, проти $6,3 \pm 1,9$ днів у другій групі. Зникнення клінічних ознак у телят, що піддавалися лікуванню з використанням у схемі лікування ветОксу-1000, відбувалося в середньому на 2 доби раніше, ніж у тварин, яким не призначали даний препарат. У тварин першої групи загальний стан швидко покращувався, температура тіла була в межах фізіологічної норми, пульс ритмічний, помірної сили і наповнення 85-100 ударів у хвилину. У тварин другої групи тривалість захворювання склала біля 6 днів, удвох телят проявлялася токсична форма захворювання, що призвело до їх загибелі. У першій групі одужали всі тварини. Включення розчину ветОксу-1000 в комплексну схему лікування телят, звари з гострими шлунково-кишковими розладами сприяло легкому перебігу захворювання, термін якого достовірно скорочувався в середньому на 2-3 доби, у телят інтенсивніше перебігали обмінні процеси, що виразилося в достовірній різниці між середньодобовими приростами живої маси тіла. Клінічне одужання супроводжувалося достовірним зниженням таких показників як концентрація гемоглобіну та кількості еритроцитів. Кількість лейкоцитів, так само мало тенденцію до зниження, однак достовірних відмінностей встановлено не було.

На початку лікування статистично достовірних відмінностей за гематологічними показниками у телят обох груп виявлено не було.

Вміст загального білка в сироватці крові на початку досліджу у тварин двох груп не відрізнявся і знаходилося на рівні 56-58 г/л. До другого дослідження вміст загального білка у телят обох груп підвищилася до 63-68 г/л. Однак достовірних відмінностей ми не виявили в зв'язку з великою різницею показників у кожній групі. Ці зміни можна розглядати як стимулюючий вплив ветОксу-1000 на альбумінсинтезуючу функцію печінки, через зниження інтоксикації організму.

Вміст сечовини в сироватці крові у всіх піддослідних тварин на початку застосування розчинів ветОксу-1000 було не нижче $8,6 \pm 1,12$ ммоль/л, що вказує на підвищення катаболічних процесів в організмі та порушення функції нирок. Включення в схему терапевтичних заходів розчину ветОксу-1000, сприяло швидкому зниженню до нормальних показників вмісту сечовини.

Висновок. Застосування в схеми лікування тварин з гострими шлунково-кишковими розладами препарату «ВетОкс-100» сприяє відновленню функції печінки та нирок за рахунок детоксикаційної дії, скороченню термінів одужання хворих тварин та їх збереженню.

Список літературних джерел

1. Кудашева А. В. Способы лечения и профилактики желудочно-кишечных заболеваний телят / А.В. Кудашева, Б.Г. Рогачев, М.С. Сеитов, Н. К. Провоторов // Известия Оренбургского государственного аграрного университета, 2009. – Вып. № 24-1, том 4. – 162-163.

2. Улько Л.Г. Динаміка зміни показників імунного захисту залежно від віку та її вплив на захворюваність і збереженість телят / Л.Г. Улько // Вісник Сумського НАУ . – Суми, 2008. – Вип. 5 (20). – С. 140-142.

3. Перекисное окисление липидов и эндогенная интоксикация у животных (значение в патогенезе внутренних болезней животных, пути коррекции) : монография / С. С. Абрамов, А. А. Белко, А. А. Мацинович, А. П. Курдеко, Ю. К. Ковалёнок, А. В. Саватеев. – Витебск : УО ВГАВМ, 2007. – 208 с.